

kuskariak

KOORDINATZAILEA

Lorea Agirre

LAGUNTZAILEAK

J.J. Iribar

Imanol Agirre

Euskal Aktoreen Batasuna sindikatoa orain hiru urte inguru sortu zen ofizialki. Euskal antzerkiak azken urteotan izan duen zabalkunde eta indartzea, Euskal Telebista, Euskadi Irratia, zinea eta bikoizketa etxeak direla, jokolari izatea ogibe bilakatu da, profesio. Egoera berri honen aurrean eta honi aurre egiteko, oinarritzko sindikatu den Euskal Aktoreen Batasuna sortu

da. Lehen beharra egoera labo-
rlean baldintza minimoak lor-
tzea litzateke. Baina ez dira ze-
regin horretara mugatzen. Kultur
mailan ere zeresanik badutela
argi dute. Euskal Herriko akto-
reen bilgune, topagune eta infor-
mazio trukatzeko lekua izan dadila nahi dute. Idazkari na-
gusi den Patxi Santamariarekin lotu gara xehetasunak
jakin asmoz.

Euskal Aktoreen Batasuna oinarritzko lan baldintza eta antzerki politikaren atzetik

LOREA AGIRRE / DONOSTIA

Patxi Santamariak Bederen-1 antzerki taldeko kideak azaltzen digunez ez da kasualitatea Euskal Aktoreen Batasuna (EAB) sortu izana. «Hogei urtetik hona antzerkia gauza bizia izan da Euskal Herrian. Eusko Jaurlaritzak eta Foru Aldundiek dirutza bat jartzen dute antzerkiaren zerbitzura, zinea egiten hasten da, ETB sortzen, nolabait antzerkia ere bultzatzen da eta egoera honetan aktore izatea profesio bilakatzen da. Honek esan nahi du lan egiteko baldintza minimo batzu behar ditugula eta horiek eskatzea eta esigitzeko da gure lehen egin beharra».

1988 aurretik, aktore talde bat bildu zen gestore gisa, gerora EAB izango zenaren lehen urratsak eman zituen. Orain hiru urte izan zen, ofizialki lehen zigilua bota zuela EABk, bilera ugari ostean. Euskal Antzerki Taldeen Biltzarra ere oraindik hor dirau, baina Santamariaren ensatena, akotereak bilduko litzukeen erakunde bat beharrezko zen sortzea. «Nahiz eta talde bateko kide izan aktore zara lehen lehenik, eta antzerkiaren gain, beste arlo batzu ere lantzen dituzu, irradian, telebistan, zinean eta bikoizketetan eta hor interes eta baldintza profesionalak eskatu eta defendatu behar dituzu».

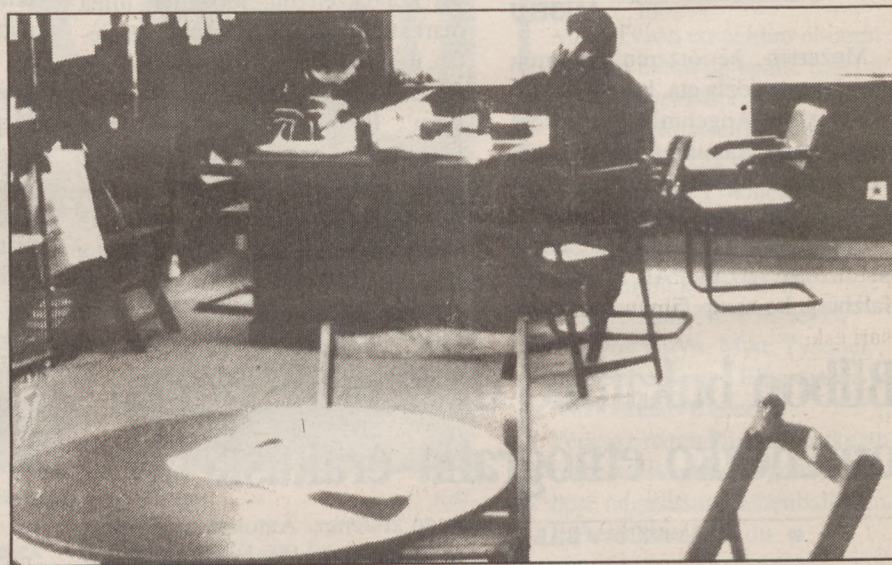

John Strasberg aktore iparramerikarra bigarren aldiz ekarri du Euskal Aktoreen Batasunak Donostiara. Donostiako Victoria Eugenia antzokian hilabetez, berrogeitamar aktoretik gora daude Strasberg-en teknika ikasten.

Orain arteko egoera zehaztu eta arautu gabea zegoen. Soldata zehatzik gabe, seguritate sozialik gabe eta lan kontraturik gabe ibili izan dira oraino. «Azken finean oinarritzko errebeindikapenak dira, hau da aktoretzat lana lanbide bezala onartua izatea eta beste ogibide guztiak bezelaxe kontenplatu izatea, oinarritzko baldintzak izatea». Orainsu aurkeztu diote Euskal Telebistari lan konbenio bat, bilera batzuen ostean adostasuna lortu eta lehen bait lehen sinatzea espero dena. Zinemarekin ere jada konbenioa sinatua dago eta EABk eskubidea du, betetzen ez diren konbenioak salatzeke eta aktorearen zerbitzura abokatu bat jartzeko.

Kataluniako sindikatua izan zen lehen sortzen, geroago etorri zen Madrilekoa. Bi erakunde hauekin harremanetan izan dira, hemengoa sortzerakoan. «Kataluniako eta Madrilekoarekin kontaktuak izan genituen eta hauen babesean sortu da Euskal Aktoreen Batasuna. Gremio sindikato bateratu bezala definitzen da. Ez da beste sindikatoak bezala ideologia politiko batetan oinarritzen, lehen mailako sindikato bat delako. Noski aurrerakoia da eta gizarteari eta konketuago politika kulturalari proposamenak eta esigintziak ditu».

Eurek eginiko zenso baten arabera Euskal Herrian berrehun bat aktore profesional dago. Elkarrekin ehundik gora biltzen ditu. Donostian du egoitza nagusi

Euskal Aktoreen Batasuneko Donostiako egoitza.

AIBERTO

sia, hala ere Bilbo eta Gasteizen ere badituzte ordezkariak eta aurki Iruñean ere izango da. Bederatzi kide dira juntako partaide: Olatz Beobide idazkari orde da; Idoia Sagarazu diru kontuak eraman dituen; antolakuntzaz arduratzen dean Cecilia Galarraga. Zine idazkaritza Dani Eresek darama; antzerkiko Karlos Odriozola eta Txema Oriok eta telebista idazkaritza Agustin Arrazolak; Arabako ordezkaria J. Manuel Sandobal da eta Bizkaikoa Aitor Mazo.

Baina maila laboralaz gain beste arlo batzu bete beharrean daude. Maila kulturean ere, kultur instrumentu diren

heinean zeresanik badute, baita zirkuito, azpiegitura eta subentzio mailan ere. Egia da merkatu ez normalizatu baten barnean mogitzen direla antzerki taldeak eta jokolariak, eta normalkuntza hau lortzen ere partehartzea ezin beste dute. «Egia da ez dagoela politika kultural bat, eta hutsune horretan zeresanik badugula antzerkiari dagokionez. Gure errebeindikapenak ere maila honetan mogitzen dira. Zirkuitoen azterketa bat egin ondoren, proposamen bat luzatu genion Jaurlaritzari».

Antzerki Jaialdi Nagusia, EABren eskutik

Datorren asteazkenean, hau da martxoan 27an, antzerkiaren nazioarteko eguna da. Euskal Aktoreen Batasunak Jaialdi Nagusi bat paratu du egun honen bezperarako. Euskal Aktoreen Batasunak modu honetan euren burua ezagutzera eman eta 'hemen gaude' esateko, otu zitzaion ikuskari honen muntatzea.

Donostiako Antzoki zaharrean, Euskal Herriko aktore ugari bilduko dira, Bizkaia, Araba eta Iruñeko jokolaririk ez dira faltako. Ez dute talde gisa antzeztuko; jokolari desberdinen artean, antzeztan laburrak sortu dituzte. Batzuk, lehenik antzezturiko antzeztan zatiak taularatuko dituzte. Orotara, hogeitabi antzeztan labor edo esketx bilduko dituzte ikuskari honetan. Guztiak desberdi-

nak izango badira ere, umorea izango da elementu amankomuna. Ez da zuzendaririk, erregidorerik eta bestelakorik faltako.

Bezperan egitearen arrazoia Antzoki Zaharrean 27an, bestelako emankizunak programaturik daudela da. Dena den ziurrenik, Euskal Telebistak grabatuko du eta 27an bertan igorriko. Patxi Santamariak baldintza nahiko ekaseta paratu dutela ikuskarri hau adierazi zion. «Jaialdiaren egunean ordu bete besterik ez dugu izango, aurretik ensaiatzeko». Hala ere espektakulua garantizatu-tako dago eta gauzak ondo irten go direla ziurtatu digu Santamariak.

Oraindik zehatzurik ez dauden izen ezagunak ere bertan izango dira. Sorpresarik ere ez da faltako.

Stranberg-en hitzetan Euskal Herriko aktoreek jarrera serioa eta kontzentrazio gaitasun handia dute. Hala ere tamalgarria deritzio Zentru Dramatiko bat ez izateari Euskal Herrian. Borroka bidea hortan dagoela adierazi izan digu.